KAMARÁS ISTVÁN

Kamarás István (Munkács, 1941 –)

KÖNYVEK

Jeles mesék,
Ciceró, 2000.
Apuapu és a leleplezett rakoncaficánka,
ill. Szalma Edit, Ciceró, 2001.
Kalamona-kalmajka,
ill. Kalmár István, Móra, 2004.
Betlehembe kéne menni,
ill. Kalmár István, Móra, 2006.

FONTOSABB DÍJAK

IBBY-díj, 1998.
IBBY Honour List, 2000.

„– Apukám ismer egy Kamarás Istvánt, aki szociológus, vagyis a társadalmat kutatja, vagyis az emberek szokásait; például azt, hogy mit tartanak az emberek fontosnak, jónak, mit gondolnak a világról, a jövőről, miben hisznek. Ráadásul ilyesmit tanít az egyetemen.
– Lehet, hogy apukád rám gondolt, mert mindezeket én is művelem, immár több mint negyven éve, és még most, nyugdíjas koromban is. És a veszprémi egyetemen is tanítok emberismeretet, vallástudományt, művészetszociológiát, vallásszociológiát…
– Ezek szerint pap tetszik lenni, vagy szerzetes?
– Nem, a vallásszociológus a vallásos emberek szokásait vizsgálja. Szerzetes is vagyok…
– Bátyám a bencésekhez jár gimnáziumba, de tudom, hogy vannak ferences rendi szerzetesek is.
– Én pedig az Ordo Joculatorum Dei, vagyis az Isten bohócai rendnek vagyok tagja.
– Most hülyéskedni tetszik?
– Nem, hanem inkább bohóckodni…
– Apukám azt mondta, hogy a bohóckodás, ha igazi bohóc csinálja, egyáltalán nem hülyéskedés, hanem nagyon is komoly dolog.
– Igaza van apukádnak, én is komolyan csinálom a bohóckodást.
– Erről tessék mesélni!
– Erről már meséltem, gyerekek, Ipiapi atya című könyvemben.
– És abban a bizonyos művészetszociológiában mit tetszik kutatni meg tanítani?
– Például azt, hogy kinek milyen film, vagy könyv tetszik, és hogy miért. Meg azt, hogy egy regényt, vagy mesét hogyan olvasnak, mit jegyeznek meg belőle, milyen érzések, gondolatok születnek bennük.
– Ezek szerint nem a gyerekkönyveket író Kamarás Istvánnak tetszik lenni! Milyen kár…
– Ne csüggedjetek, én vagyok az is.
– Ez most csak hülyéskedés vagy komoly bohóckodás?
– Hát, szóval, bevallom, mesekönyveket is írtam. Meg gyerekeknek hangjátékokat is. A *Wagga-wagga, avagy a lakatlan liget titka* című hangjátékot például tizenkét gyerekkel együtt.
– Komolyan?
– Tudod, bohóckodni és gyerekkönyvet írni csak komolyan lehet, csak komolyan szabad.
– Még vicceset is?
– Az a helyzet, hogy még azt is. Persze nem savanyú pofával, fontoskodva, okoskodva, de mindig komolyan véve azt, amit csinálunk.”

„Akármit is csinálunk – mesélünk, tanulunk, dolgozunk, álmodunk – állandóan benne vagyunk egy örökmesében.”

KRITIKA

„Igazi posztmodern gyerekkönyv Kamarás István meseregénye. A hősök valódiak, a helyszínek mesések, kaland minden oldalra jut, s bizony, az olvasó sincs biztonságban.”

(Gombos Péter)

Karácsonyi lakoma

A dél-amerikai tapír lógatta az orrát, mint rendesen. Egykedvűen, mint rendesen.

– Mért lógatod az orrod, pajtás? – kérdezte a mindig virgonc guanakó.

Igaz, ami igaz, a gunakónak a dél-amerikai tapír nem volt a pajtása, mert a tapír senkinek sem volt pajtása, ugyanis amolyan magának való tapír volt, mint a tapírok rendesen. Akár a brazíliai alacsony őserdőben, akár a szegedi állatkertben, ahol 1997-ben született, akár a budapesti állatkertben, ahová 2001. április 10-én érkezett.

– Azért lógatom az orrom, mert ez a dolgom – felelte a tapír.

– De most karácsony van, és ilyenkor nem illik szomorkodni – okoskodott a nagy mara.

– De hát én nem szomorkodom! Csak lógatom az orrom, mert ez a dolgom.

– Vidáman lógatod? – kérdezte a vízidisznó, a dél-amerikai kifutó negyedik lakója.

– Egykedvűen lógatom – felelte a tapír.

– De milyen kedvűen? Ez itt a kérdés! Ugyanis ma karácsony van: csillagszóró, glória, bejgli, meg effélék – magyarázta a nagy mara.

A tapír hosszasan gondolkodott, majd azt mondta:

– Én karácsonykor is tapír vagyok. […] Mi, tapírok, özönvíz előtti állatok vagyunk: Mi vagyunk a lovak ősei. […]

– Tényleg olyan régiek vagytok? – kérdezte most már csendesebben a guanakó.

– Tényleg. Anyácskám szerint az emlősök közül mi mentünk be legelőször Noé bárkájába. […] A tapír bólogatott, majd valami ákombákomot rajzolt az ormányával a földre.

– Ez biztosan az ő neve – súgta a vízidisznó a nagy mara fülébe, de a tapír, akinek remek volt a hallása meghallotta.

– Nem! Ez az én nevem. Én csak az én nevemet tudom leírni.

– De hát ez egy G-betű! – kiáltotta a guanakó.

– Mert az én nevem Géza – mondta az amerikai tapír kicsit szégyellősen.

– Géza! – kiáltották mindhárman.

– De mi ezt miért nem tudtuk? – kérdezte a nagy mara.

– Pedig így szólít engem a gondozónk is – magyarázkodott a tapír.

– Azért nem tudtuk, Géza pajtás, mert, őszintén megvallva, nem érdekelt minket – sajnálkozott a vízidisznó.

– És ki tudja még a neved? – kérdezte a guanakó, akinek Signorina Rose Maria Esperenza volt a neve.

Ezt mindegyikük tudta, de egyikük senki sem tudta fejben tartani.

– Csak négyen tudják: Karola, a gondozóm, és a nevelőszüleim, akik egy évre örökbe fogadtak – felelte a tapír. […]

– És Karola? – kérdezte Signorina Rose Maria Esperenza

– Vele levelezek.

– Hogy a csudába, ha csak a nevedet tudod leírni? – kapta fel szép fejét Signorina Rose Maria Esperenza

– És annak is csak az elejét – tette hozzá Öcsi.

– Úgy levelezünk, hogy falevelet rágcsálunk, s közben egymásra és anyácskánkra gondolunk – magyarázta Géza..

Nagyot hallgattak. Elsőnek Öcsi szólalt meg:

– Köszönjük, Géza! Hát akkor, boldog karácsonyt!

Majd Signorina Rose Maria Esperenza és Mara is csatlakoztak:

– Boldog karácsonyt, Géza!

– Karolának is – tette hozzá Mara.

– Anyácskádnak is – tette hozzá Signorina Rose Maria Esperenza.

– És minden jóakaratú tapírnak – fűzte hozzá Öcsi.

Ekkor megnyílt az ég, nagy fényesség támadt, és felzengett a glória. Szárnyas lények lebegtek alá csodaszépen.

– Mik ezek? Emberek vagy madarak? – kérdezte Mara.

– Ezek szárnyas emberek. Vagy pedig emberarcú madarak – tűnődött Öcsi.

– Szerintem ezek minisztránsok, ha pedig zsíros kenyeret és forró teát osztanak, akkor a Máltai szeretetszolgálat – vélekedett Signorina Rose Maria Esperenza.

Angyalok voltak. Igazi angyalok. Körülzengték őket, finom illatot árasztottak, majd csodaszépen felröppentek.

– Hát ez gyönyörű volt! Még szerencse, hogy ebben az évben ilyen enyhe az idő, és itt maradhattunk a kifutóban – hálálkodott Mara

Ekkor azonban sűrű pelyhekben esni kezdett a hó. A tapír és a vízidisznó gyorsan befelé igyekeztek.

– Várjatok! – kiabálta utánuk Signorina Rose Maria Esperenza. – Ez nem hó és nem hideg, hanem valami finomság!

– Édességnek nem édesség, de finomságnak finomság – állapította meg Mara

Öcsi belenyalt, majd lelkesen kiabálta:

– Gézalakoma!

Géza óvatosan megkóstolta, majd bólintott:

– Valóban az! Íze lett a földnek! – örvendezett, és nekilátott a karácsonyi lakomának.

„A nagy rendetlenségben, ami minket körülvesz, szétfut a zene. De ha kibírjuk a csendet, középre rendeződik és megszólal. […] Tudom, hogy mit mond, de nem értem. Értem, hogy mit mond, de nem tudom megfogalmazni. Ha a fiatalurak türelmesen hallgatják a csendet, először is meghallják benne a lét lüktetését.”
(Apuapu és a leleplezett rakoncaficánka)